Veridian E-Journal, Slipakorn University
ISSN 1906 - 3431

การพัฒนาหลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับนักศึกษา สาขาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ*

Development of a Curriculum to Enhance Information Technology Competencies for Students in the Management Science Program of Faculty of Business Administration

พิษณุ วรดิษฐ์ (Pitsanu Woradit)**
กัญจนา ลินทรัตนศิริกุล (Kanchana Lindratanasirikul)***
วินิจ เทือกทอง (Vinit Thueakthong)****
อนุชัย ธีระเรืองไชยศรี (Anuchai Theeraroungchaisri)*****

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับนักศึกษาสาขาการจัดการคณะบริหารธุรกิจ 2) พัฒนาหลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับนักศึกษาสาขาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ และ 3) ประเมินผลการใช้หลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับนักศึกษาสาขาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ

การดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับนักศึกษาสาขาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ โดยการ ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สัมภาษณ์อาจารย์ในสาขาที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดแนวในการร่างหลักสูตร ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับนักศึกษาสาขาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ โดยการสร้างโครงร่างหลักสูตร การประเมินโครงร่างหลักสูตร และ การปรับปรุงโครงร่างหลักสูตร ขั้นตอนที่ 3 การประเมินผลการใช้หลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับนักศึกษาสาขาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ โดยการทดลองใช้

---

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของดุษฎีนิพนธ์ของนักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต วิชาเอกหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ปีการศึกษา 2557

This article is part of PhD research, Ph.D. Program in Curriculum and Instruction at School of Educational Studies, Sukhothai Thammathirat Open University, Academic year: 2014

** นักศึกษาปริญญาเอก วิชาเอกหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช E-mail Address: Pit_Wor@hotmail.com

A Student of Doctor of Philosophy Program in Educational Studies (Curriculum and Instruction), Sukhothai Thammathirat Open University. , e-mail : Pit_Wor@hotmail.com

*** รองศาสตราจารย์ ดร. สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เป็นที่ปรึกษาดุษฎีนิพนธ์หลัก Assoc. Prof. Dr. School of Educational Studies, Sukhothai Thammathirat Open University, Advisor.

**** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เป็นที่ปรึกษาดุษฎีนิพนธ์ร่วม Asst. Prof. Dr. School of Educational Studies, Sukhothai Thammathirat Open University, Co-Advisor.

***** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นที่ปรึกษาดุษฎีนิพนธ์ร่วม Asst. Prof. Dr. Faculty of Pharmaceutical Science, Chulalongkorn University, Co-Advisor.

หลักสูตร กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีปีที่ 4 สาขาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 29 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือการวิจัย คือ (1) แผนการจัดการเรียนรู้ (2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (3) แบบวัดเจตคติทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และ (4) แบบประเมินทักษะการรู้สารสนเทศสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ การทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระ

ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) สมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับนักศึกษาสาขาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจมีองค์ประกอบสำคัญคือ (ก) ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ (ข) เจตคติด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และ (ค) ทักษะการรู้สารสนเทศ (2) หลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมีองค์ประกอบสำคัญคือ วัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล และ (3) ผลประเมินการใช้หลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า (3.1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาหลังเรียนโดยใช้หลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (3.2) เจตคติด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของนักศึกษาหลังเรียนโดยใช้หลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ (3.3) ทักษะการรู้สารสนเทศของนักศึกษาหลังเรียนโดยใช้หลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Abstract

The purposes of this research were (1) to study the information technology competencies for students in the Management Science Program of the Faculty of Business Administration; (2) to develop a curriculum to enhance information technology competencies for students in the Management Science Program of the Faculty of Business Administration; and (3) to evaluate the results of trying out the curriculum to enhance information technology competencies for students in the Management Science Program of the Faculty of Business Administration.

The research process comprised three steps. Step 1: A study of the information technology competencies for students in the Management Science Program of the Faculty of Business Administration by studying documents and related research and interviewing lecturers in the related fields to determine guidelines for drafting the curriculum. Steps 2: Development of the curriculum to enhance information technology competencies for students in the Management Science Program of the Faculty of Business Administration by constructing the first draft of the curriculum, evaluating the first draft of the curriculum and revising the first draft of the curriculum. Step 3: Evaluation of the developed curriculum to enhance information technology competencies for students in the Management Science Program of the Faculty of Business Administration by trying it out with students. The sample for try-out

Veridian E-Journal, Slipakorn University
ISSN 1906 - 3431

consisted of 29 fourth year students studying in the first semester of the 2014 academic year in the Business Management Program of the Faculty of Business Administration, Rattana Bundit University, obtained by cluster random sampling. The research instruments comprised (1) learning management plans, (2) a learning achievement test, (3) a scale to assess the student's attitude toward information technology, and (4) a scale to assess the information literacy skill. The statistics used for data analysis were the mean, standard deviation, and t-test dependent.

The research findings were as follows: (1) information technology competencies for students in the Management Science Program of the Faculty of Business Administration consisted of (a) knowledge about information technology; (b) attitude toward information technology; and (c) information literacy skill; (2) the developed curriculum to enhance information technology competencies consisted of the following components: objectives, contents, instructional activities, and measurement and evaluation; and (3)as for the try-out results of the curriculum to enhance information technology competencies, it was found that (3.1) the post-learning achievement scores of the students who learned under the curriculum to enhance information technology competencies were significantly higher than their pre-learning counterpart scores at the .01 level; (3.2) the post-learning attitude toward information technology of the students was significantly higher than their pre-learning counterpart attitude at the .01 level; and (3.3) the post-learning information literacy skills of the students were significantly higher than their pre-learning counterpart skills at the .01 level

บทนำ

แหล่งข้อมูลและสารสนเทศในปัจจุบันมีการผลิตขึ้นมาจำนวนมากนักวิจัยจากมหาวิทยาลัยเบิร์คเลย์ แคลิฟอร์เนีย ชื่อ Lyman and Varian (2003, para. 1) ได้ประเมินจำนวนสารสนเทศจากจำนวนประชากร 6.3 พันล้านคน ที่ผลิตขึ้นมาในแต่ละปีอย่างต่อเนื่อง และในปี ค.ศ. 2002 พบว่า มีการผลิตสารสนเทศที่ไม่ซ้ำกันประมาณ 5 เอ็กซาไบต์ (Exabyte)ต่อปี หรือประมาณ 800 เมกะไบต์ (Gigabyte) ต่อ 1 คนใน 1 ปี ซึ่งเท่ากับว่า 1 คนสามารถผลิตสารสนเทศได้เท่ากับกองหนังสือยาว 30 ฟุต ตั้งแต่ปีค.ศ.1999 ถึง ปี ค.ศ.2002 มีอัตราการเพิ่มร้อยละ 30 และ Bass (2015) ได้กล่าวว่า "ทุกวันนี้ยังสร้างข้อมูลขึ้นวันละ2.5 เอกซะไบต์ (Exabyte)"(para.3) ดังนั้นในการเรียนที่ประสบความสำเร็จ นักศึกษาต้องไม่ศึกษาเฉพาะเทคโนโลยีเท่านั้นแต่จะต้องศึกษาถึงวิธี เทคนิคการนำเสนอ สามารถระบุตำแหน่ง การค้นคืน จัดการสารสนเทศได้ ซึ่งสอดคล้องกับ Drucker (1999, p.97) ที่กล่าวว่า เทคโนโลยีสารสนเทศมีวัตถุประสงค์อยู่ที่การรวบรวม การจัดเก็บ การส่ง การนำเสนอสารสนเทศ แต่เดิมให้ความสำคัญกับเทคโนโลยี แต่ในการปฏิวัติสารสนเทศรุ่นใหม่ให้ความสำคัญกับสารสนเทศ

การศึกษาในโลกยุคที่มีข้อมูลจำนวนมากมีนักการศึกษา ชื่อ Niedbala and Fogleman (2010) กล่าวว่า ในศตวรรษที่ 21 นอกเหนือจากความรู้ในเนื้อหา ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศแล้ว

การยกระดับนักศึกษานั้น ควรสอนในเรื่องของการเข้าถึงสารสนเทศ การสังเคราะห์และนำสารสนเทศไปประยุกต์ใช้ นอกจากนี้ Australian & New Zealand Institute for Information Literacy (2004) ได้กล่าวถึงการรู้สารสนเทศว่าเป็นรากฐานของการสร้างความรู้และเป็นการประยุกต์ใช้ทักษะที่สำคัญ นักศึกษาทุกคนสามารถรับข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องต่างๆจากอินเทอร์เน็ต ดังนั้นนักศึกษาต้องรู้ว่าสารสนเทศนั้นมาจากแหล่งที่เชื่อถือได้ ส่วนในประเทศไทยกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (2557, น.11-13) ได้กล่าวถึงการปฏิรูปการศึกษาเพื่อทำให้ประชากรในวัยเรียนและวัยแรงงานมีความทัดเทียมอารยะประเทศและสร้างกรอบการพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อยกระดับผลิตภาพ (Productivity) ของวัยแรงงาน โดยเทคโนโลยีสารสนเทศจะเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการบริหารจัดการโครงสร้างสังคม เช่น การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อยกระดับผลิตภาพของแรงงานและธุรกิจอุตสาหกรรม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อลดช่องว่างและเพิ่มโอกาสทางการศึกษา การให้ความรู้ตลอดจนทักษะที่จะสร้างเยาวชนให้เป็นคนดีของชาติ โดยมีปัญญา คุณธรรมและจริยธรรม ยุทธศาสตร์ที่สำคัญคือ ให้ความสำคัญ กับทักษะ 3 ประการคือ ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT literacy) การรอบรู้ เข้าถึงสามารถพัฒนาและใช้สารสนเทศอย่างมีวิจารณญาณ (Information literacy) และการรู้เท่าทันสื่อ(Media literacy)

จากการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2553) เปรียบเทียบสมรรถนะของประเทศไทยกับนานาชาติโดยใช้ดัชนีของสถาบันเพื่อพัฒนาการจัดการ(International Institute for Management Development) เป็นกรอบในการวิเคราะห์ พบว่าสมรรถนะด้านโครงสร้างพื้นฐานของประเทศไทยอยู่อันดับท้ายๆ มาตลอดและในปี พ.ศ.2552 ในระดับนานาชาติประเทศไทยอยู่อันดับที่ 42 ตกอันดับจากปีพ.ศ.2551 ลงอีก 3 อันดับ ปัจจัยหนึ่งที่ทำให้โครงสร้างพื้นฐานของประเทศไทยตกอันดับมากที่สุดในรอบ 5 ปี ได้แก่ ด้านการศึกษาและทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สมรรถนะด้านการศึกษาในภาพรวม ปีพ.ศ.2552 สถาบันเพื่อพัฒนาการจัดการ จัดอันดับด้านการศึกษาให้ประเทศไทยอยู่อันดับที่ 47 จากทั้งหมด 57 ประเทศ ตกลง 4 อันดับจากปีพ.ศ.2551 ผลจากการประเมินความสามารถในการแข่งขันของการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยไทยมีคะแนนประเมินเท่ากับ 5.13 จากคะแนนเต็ม 10 จุดอ่อนที่สำคัญคือ การใช้อินเทอร์เน็ตอยู่ในอันดับที่ 52 ซึ่งต่ำมาก ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศก็ต่ำเช่นกันอยู่ในอันดับที่ 45 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษายังได้กล่าวถึงการประเมินการถ่ายโอนความรู้ระหว่างมหาวิทยาลัยกับนักธุรกิจ ในปี พ.ศ. 2552 พบว่าประเทศไทยมีการถ่ายโอนความรู้ระหว่างมหาวิทยาลัยเชื่อมโยงกับภาคธุรกิจ มีคะแนน 4.27 จากคะแนนเต็ม 10 อยู่อันดับที่ 32 ชี้ให้เห็นว่ามหาวิทยาลัยยังไม่มีการถ่ายโอนความรู้สู่ภาคธุรกิจให้เห็นอย่างชัดเจน เมื่อพิจารณาระบบการศึกษาทั้งระบบพบว่าความสามารถตอบสนองต่อตลาดแรงงาน เศรษฐกิจ ประเทศไทยได้ 4.58 ตกลง 6 อันดับ อยู่ที่อันดับ 30 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553) จากแผนแม่บทกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารฉบับที่ 2 ได้กล่าวว่าคนไทยส่วนใหญ่มีโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารผ่านเทคโนโลยีแบบเดิม (โทรทัศน์และวิทยุ) มากกว่าเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และยังพบว่าประชาชนทั่วไป ยังมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ อย่างไม่เหมาะสม เช่น การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อความบันเทิงสูงกว่าการใช้เพื่อการศึกษาหาความรู้และการใช้ทำธุรกรรมทางธุรกิจ หรือธุรกรรมกับภาครัฐ โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชน และอีกประเด็นที่น่าสนใจคือ ผู้ประกอบการหลายแห่งมีความเห็นว่าหลักสูตรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ของมหาวิทยาลัยในปัจจุบันยังไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี ทำให้ผู้ประกอบการต้องรับภาระต่อยอดความรู้

Veridian E-Journal, Slipakorn University
ISSN 1906 - 3431

เพื่อให้แรงงานเหล่านี้สามารถทำงานตามที่หน่วยงานต้องการได้ (กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2552)

การที่นักศึกษาอยู่ในยุคสารสนเทศ ทุกคนสามารถรับข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องต่างๆจากอินเทอร์เน็ต แต่ขาดสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ อย่างที่สถาบันการรู้สารสนเทศแห่งออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ มีความมุ่งมั่นที่จะช่วยให้นักศึกษาสามารถเลือกข้อมูลจากแหล่งที่เชื่อถือได้ เมื่อนักศึกษาเชื่อทุกสิ่งที่หาได้จากอินเทอร์เน็ตว่าเป็นจริง นักศึกษาก็จะไม่สามารถทำการวิจัยได้ถูกต้อง เพราะว่าการทำวิจัยเกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์สารสนเทศ ดังนั้นนักศึกษาต้องรู้ว่าสารสนเทศนั้นมาจากแหล่งที่เชื่อถือได้ ดังนั้นการพัฒนาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้นักศึกษาสามารถจบการศึกษาอย่างมีคุณภาพและมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Australian & New Zealand Institute for Information Literacy, 2004) ซึ่งสอดคล้องกับ Mokhtar, Schubert, and Shaheen (2007) กล่าวว่าเทคโนโลยีสารสนเทศและการรู้สารสนเทศ ไม่สามารถแยกออกจากโรงเรียนได้ เพราะบทบาททั้งคู่เปรียบเสมือนแต่ละด้านของเหรียญ ทั้งสองจะต้องทำงานควบคู่กันในระบบการศึกษาเพื่อให้การเรียนรู้ของนักศึกษาภายใต้สภาพแวดล้อมแบบองค์รวมเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการเรียนรู้ภายใต้เศรษฐกิจทั่วโลก แม้ว่าเทคโนโลยีสารสนเทศจะบูรณาการกันอย่างแพร่หลายในโรงเรียนที่อยู่ในสิงคโปร์ แต่ขาดสิ่งเชื่อมไปในเรื่อง ความรู้ที่จำเป็น และทักษะในการใช้สารสนเทศบนเว็บอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงเรื่องจริยธรรม ซึ่งมีในเรื่องทักษะการรู้สารสนเทศ

แนวคิดของมาเรียม นิลพันธุ์ (2554, น. 253) ได้กล่าวว่า สถาบันอุดมศึกษามีภารกิจหลัก คือการผลิตบัณฑิตโดยเปิดสอนหลักสูตรระดับปริญญาบัณฑิต เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรอบรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติในสาขาวิชาการและวิชาชีพต่างๆ ให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม ผู้วิจัยได้สำรวจโครงสร้างหลักสูตรบริหารธุรกิจสาขาการจัดการ พบว่ามีวิชาที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศอยู่ 2 รายวิชา คือ 1)คอมพิวเตอร์เบื้องต้น 2) เทคโนโลยีสารสนเทศทางธุรกิจ (มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต, 2554) โดยเนื้อหาของวิชา ขาดทักษะในการสืบค้น การจัดเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ดังนั้นเพื่อให้สอดคล้องกับกรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารระยะ พ.ศ. 2554-2563 ของประเทศไทย (บทสรุปผู้บริหารกรอบนโยบาย ICT 2020) ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษา และเพื่อให้มั่นใจว่าผู้เรียนจะมีความสามารถทางปัญญา การใช้เหตุผลและการคิดเชิงวิจารณญาณโดยการสร้างกรอบการดำเนินการสำหรับการเรียนรู้วิธีการเรียนรู้ในสถาบันศึกษาเพื่อการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องตลอดการดำเนินชีวิตในฐานะบทบาทของพลเมืองและสมาชิกของชุมชน (กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร,2557) นอกจากเทคโนโลยีสารสนเทศแล้วการรู้สารสนเทศเป็นองค์ประกอบสำคัญและสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต สมรรถนะในการรู้สารสนเทศขยายการเรียนรู้นอกเหนือจากการเรียนในห้องเรียนและยังฝึกให้ตรวจสอบตนเองเมื่อเริ่มเข้าสู่การทำงานและความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นในชีวิต เพราะในปัจจุบันระเบียบการรับรองคุณภาพการรู้สารสนเทศของผู้เรียนถือว่าเป็นผลลัพธ์ที่สำคัญสำหรับนักศึกษา (Association of College & Research Libraries, 2000) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของภัทรพล มหาขันธ์ (2554 , น. 270) ได้กล่าวว่า ประเทศใดจัดการศึกษาโดยมีหลักสูตรที่เหมาะสม ที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ ทันต่อเหตุการณ์และการเปลี่ยนแปลง ย่อมได้กำลังคนที่มีประสิทธิภาพสูง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาหลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับนักศึกษาสาขาการ

จัดการคณะบริหารธุรกิจให้กับนักศึกษา เพื่อให้นักศึกษาเป็นบุคคลที่มีสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สามารถนำความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ได้ทั้งทางภาครัฐและเอกชน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับนักศึกษาสาขาการจัดการคณะบริหารธุรกิจ
2. เพื่อพัฒนาหลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับนักศึกษาสาขาการจัดการคณะบริหารธุรกิจ
3. เพื่อประเมินผลการใช้หลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับนักศึกษาสาขาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ

ขอบเขตการวิจัย

1. หลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นหลักสูตรสำหรับนักศึกษาสาขาการจัดการคณะบริหารธุรกิจ ในระดับปริญญาตรี
2. หลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่กล่าวถึง มุ่งให้ผู้เรียนมีสมรรถนะทางด้านความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ เจตคติด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและทักษะการรู้สารสนเทศ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับนักศึกษาสาขาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการในลักษณะของการวิจัยและพัฒนา โดยมี 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับนักศึกษาสาขาการจัดการคณะบริหารธุรกิจ

การศึกษาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทางธุรกิจสำหรับนักศึกษาสาขาการจัดการคณะบริหารธุรกิจ เป็นการดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นต่อการพัฒนาหลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร งานวิจัยเกี่ยวกับสมรรถนะและแนวทางการเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับนักศึกษาสาขาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อวิเคราะห์ และสังเคราะห์ เป็นกรอบแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ

2. การสัมภาษณ์ นำผลการศึกษาเอกสารงานวิจัยในข้อ 1 มากำหนดเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์อาจารย์ที่เกี่ยวกับด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 1 คน ด้านวิทยาศาสตร์คอมพิวเตอร์ 1 คน ด้านการจัดการ 1 คน และด้านคอมพิวเตอร์ธุรกิจ1คน และสรุปผลจากการสัมภาษณ์สมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวในการร่างหลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

Veridian E-Journal, Slipakorn University
ISSN 1906 - 3431

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับนักศึกษา สาขาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ

ผู้วิจัยนำข้อมูลพื้นฐานในขั้นตอนที่1 มากำหนดแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับนักศึกษาสาขาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ ขั้นตอนการดำเนินการแบ่งเป็น การสร้างโครงร่างหลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการตรวจสอบโครงร่างหลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

1. การสร้างโครงร่างหลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ในการพัฒนาหลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับนักศึกษา สาขาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ ผู้วิจัยได้นำผลจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในขั้นตอนที่ 1 มาเป็นกรอบในการพัฒนาหลักสูตรเสริม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้คือ

1.1 หลักการและเหตุผลของหลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้กำหนดตามความต้องการจากข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดคุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดกับนักศึกษาให้สอดคล้องกับ ผู้เชี่ยวชาญ

1.2 แนวคิดพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรโดยการศึกษาแนวคิดทฤษฎีของหลักสูตรเสริมและหลักสูตรแบบอิงสมรรถนะและหลักการเรียนรู้จากการปฏิบัติที่สามารถนำมาใช้ในการเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับนักศึกษาสาขาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ

1.3 โครงสร้างของหลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้วิจัยได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอน การวัดและการประเมิน

2. การตรวจสอบโครงร่างหลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

เป็นการนำโครงร่างหลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่ได้พัฒนามาตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 3 คน ประเมินความเหมาะสม และความสอดคล้องของโครงร่างหลักสูตร ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 การประเมินความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบของหลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้แก่ ปัญหาและความจำเป็นของหลักสูตรเสริม วัตถุประสงค์ของหลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และ การประเมินหน่วยการเรียนรู้

2.2 การประเมินความสอดคล้องของโครงร่างหลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของแต่ละองค์ประกอบในโครงร่างหลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นกับจุดมุ่งหมายของการพัฒนาหลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินประกอบด้วย แบบประเมินความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบประเมินความสอดคล้องของหลักสูตรเสริม เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือโดยศึกษารายละเอียดขององค์ประกอบหลักสูตรเสริมสมรรถนะด้าน

เทคโนโลยีสารสนเทศ แล้วกำหนดประเด็นสำคัญที่ต้องการประเมินและเขียนคำถามให้ครอบคลุมประเด็นเหล่านั้น แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ความเหมาะสมและความชัดเจนของข้อคำถาม ปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามตามที่ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะ

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินผลการใช้หลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับนักศึกษาสาขาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ

ขั้นตอนนี้เป็นการนำหลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับนักศึกษาสาขาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ ที่พัฒนาแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างในสถานการณ์จริง เพื่อประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทางธุรกิจ สำหรับนักศึกษาสาขาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของการทดลอง ใช้หลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มี จุดมุ่งหมายเพื่อประเมินว่าหลักสูตรที่ได้พัฒนาขึ้นมานั้น สามารถเสริมสร้างสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับนักศึกษา สาขาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจได้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด

2. แบบแผนการทดลอง ในการทดลองหาประสิทธิภาพของหลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับนักศึกษาสาขาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจได้ใช้แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pretest – Posttest Design

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ สาขาการจัดการ ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต จำนวน 204 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ สาขาการจัดการ ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศทางธุรกิจ ปีการศึกษา 2557 จำนวน 29 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ประกอบด้วย

4.1 หลักสูตรเสริมและเอกสารประกอบหลักสูตรเสริม ประกอบด้วย หลักสูตรเสริมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วยคำอธิบายรายวิชา วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล และสื่อประกอบการเรียนการสอน

4.2 เครื่องมือวัดสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศประกอบด้วย เครื่องมือวัดสรรถนะด้านความรู้ ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เครื่องมือวัดด้านทักษะ ได้แก่ แบบประเมินทักษะการรู้สารสนเทศ และเครื่องมือวัดด้านเจตคติ ได้แก่ แบบวัดเจตคติด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งการวัดทั้งก่อนและหลังทดลองใช้หลักสูตรเป็นเครื่องมือฉบับเดียวกัน

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 ทดสอบก่อนเรียน ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบวัดเจตคติด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทำก่อนทดลองใช้หลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่วนทักษะการรู้สารสนเทศ ผู้วิจัยประเมินโดยใช้แบบประเมินทักษะการรู้สารสนเทศจากการทำกิจกรรมในหน่วยที่ 1

Veridian E-Journal, Slipakorn University
ISSN 1906 - 3431

5.2 สอนโดยนำหลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจชั้นปีที่ 4 ที่ลงทะเบียนวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศทางธุรกิจ จำนวน 29 คน ใช้เวลาในการสอนสัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง 11 สัปดาห์ รวมเป็น 44 ชั่วโมง ในภาคต้นปีการศึกษา 2557

5.3 ประเมินทักษะการรู้สารสนเทศ สังเกตพฤติกรรมนักศึกษาระหว่างที่นักศึกษาทำกิจกรรมในแต่ละหน่วย โดยใช้แบบประเมินทักษะการรู้สารสนเทศ

5.4 ทดสอบหลังเรียน ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบวัดเจตคติด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่วนทักษะการรู้สารสนเทศ ผู้วิจัยประเมินโดยใช้แบบประเมินทักษะการรู้สารสนเทศจากการทำกิจกรรมในหน่วยที่ 6 ซึ่งเป็นหน่วยสุดท้ายของหลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระหว่างก่อนและหลังเรียน หลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับนักศึกษาสาขาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ โดยใช้ t-test dependent

6.2 เปรียบเทียบเจตคติด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ของนักศึกษาระหว่างก่อนและหลังเรียน หลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับนักศึกษาสาขาการจัดการคณะบริหารธุรกิจ โดยใช้ t-test dependent

6.3 เปรียบเทียบทักษะการรู้สารสนเทศของนักศึกษาระหว่างก่อนและหลังเรียน หลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับนักศึกษาสาขาการจัดการคณะบริหารธุรกิจ โดยใช้ t-test dependent

ผลการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับนักศึกษาสาขาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับนักศึกษาสาขาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ

จากการศึกษา เอกสาร ข้อมูลพื้นฐาน งานวิจัยที่จำเป็นต่อการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศทางธุรกิจเพื่อสร้างสมรรถนะ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับนักศึกษา สาขาการจัดการ ได้แก่ องค์ประกอบของสมรรถนะ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับนักศึกษาสาขาการจัดการ ซึ่งประกอบด้วยความรู้ ได้แก่ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการ กฎหมายและจริยธรรมเกี่ยวกับเทคโนโลยี การเขียนเว็บ ทักษะได้แก่ ทักษะกำหนดขอบเขตสารสนเทศที่จำเป็น การเข้าถึงด้วยเทคโนโลยี ประเมินสารสนเทศและแหล่งที่มา จัดเก็บ/ค้นคืน สร้างความรู้ ใช้สารสนเทศเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ กระจาย/สื่อสารด้วยเทคโนโลยีและเข้าใจกฎหมาย จริยธรรม และเจตคติ ได้แก่ การเห็นคุณค่า ความชอบ สนใจและมุ่งมั่นในเรื่องที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ

ผลจากการศึกษาการสร้างสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า การให้ฝึกปฏิบัติให้เกิดทักษะเป็นสิ่งที่สำคัญ โดยเฉพาะทักษะการรู้สารสนเทศ ซึ่งจะทำให้เกิดการแสวงหาความรู้ใหม่ และบูรณาการให้เข้ากับความรู้เดิม เมื่อมีความรู้มากขึ้นย่อมส่งผลต่อเจตคติให้ดีขึ้น

ผลจากการศึกษาแนวทางในการวัดประเมินสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศพบว่า งานวิจัยในต่างประเทศนิยมใช้การรู้สารสนเทศสำหรับนักศึกษาระดับอุดมศึกษาของสมาคมวิทยาลัยและห้องสมุดวิจัย (Association of College and Research Libraries) เป็นกรอบการวัดเกี่ยวการพัฒนาทักษะเกี่ยวกับการเรียนและการวิจัยในระดับมัธยมจนถึงระดับปริญญาเอก ทั้งในสายวิทยาศาสตร์ สายบริหาร และสายกฎหมาย

2. ผลการพัฒนาหลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับนักศึกษาสาขาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ

ผลการพัฒนาหลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับนักศึกษาสาขาการจัดการ มีองค์ประกอบคือ คำอธิบาย วัตถุประสงค์ของหลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน และการวัดการประเมิน โดยมีโครงสร้างเนื้อหา 6 หน่วยการเรียนรู้ ใช้เวลาเรียนทั้งสิ้น 44 ชั่วโมง

ผลการประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของร่างหลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่าร่างหลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.00, S.D. = 0.86) และมีค่าความสอดคล้องทุกองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

3. ผลการประเมินผลการใช้หลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับนักศึกษาสาขาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ

จากการนำหลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับนักศึกษาสาขาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจไปใช้กับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 29 คน สรุปผลได้ดังนี้

1) ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังใช้หลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตรเสริมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2) ผลการเปรียบเทียบเจตคติด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า เจตคติด้านเทคโนโลยีสารสนเทศหลังทดลองใช้หลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตรเสริมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3) ผลการเปรียบเทียบทักษะการรู้สารสนเทศ พบว่า ทักษะการรู้สารสนเทศหลังใช้หลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตรเสริมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Veridian E-Journal, Slipakorn University
ISSN 1906 - 3431

อภิปรายผล

การวิจัย ครั้งนี้ มีข้อค้นพบและประเด็นในการอภิปราย ดังนี้

1. ผลการศึกษาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับนักศึกษา สาขาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ

จากการศึกษาเอกสารกล่าวได้ว่าสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในระดับอุดมศึกษามีความสำคัญในการศึกษาและการพัฒนาตนเองเพื่อการแข่งขันและความก้าวหน้าในอาชีพ ซึ่งถูกคาดหวังจากตลาดแรงงานและองค์กร หากมีทักษะด้านเทคโนโลยีอย่างเดียวไม่เพียงพอต้องให้ความสำคัญกับสารสนเทศด้วย (Drucker, 1999:97)ซึ่งทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศกับการรู้สารสนเทศมีส่วนที่คาบเกี่ยวกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยการรู้สารสนเทศ จะมุ่งเน้นในเรื่อง การสื่อสาร การสืบค้น และการประเมิน (Association of College & Research Library, 2000) ซึ่งสอดคล้องกับ Pritchard (2010, pp. 373–396) กล่าวว่า ผู้บริหาร นักวิจัยและนักพัฒนาหลักสูตรในระดับปริญญาตรี ควรตระหนักในการพัฒนาความรู้พื้นฐาน ทักษะและเจตคติเพื่อให้นักศึกษามีความพร้อมสำหรับอาชีพในอนาคต ซึ่งเป็นที่ยอมรับว่าการมุ่งเน้นเฉพาะการเรียนตามวัตถุประสงค์ของแต่ละสาขาวิชานั้นไม่เพียงพอ โดยในหลักสูตรต้องรวมถึงการพัฒนาการรู้สารสนเทศและการรู้วิชาการควบคู่กันไป

2. ผลการพัฒนาหลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับนักศึกษาสาขาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ

จากการพัฒนาหลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับนักศึกษาสาขาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ ผู้วิจัยได้นำกรอบแนวคิดในการพัฒนารูปแบบหลักสูตรตามแนวคิดของ Tyler (1949, cited in Posner J, 2004, p.15) โดยใช้วิธี Means-Ends Approach เป็นหลักการและเหตุผลในการสร้างหลักสูตรที่เรียนว่า “หลักการของไทเลอร์” (Tyler’s rationale) ซึ่งมีหลักเกณฑ์ในการจัดหลักสูตรและการสอนที่เน้นการตอบคำถามเป็นพื้นฐาน 4 ประการ 1. การคัดเลือกวัตถุประสงค์ 2. การคัดเลือกประสบการณ์ 3. การจัดลำดับประสบการณ์ และ 4. การประเมินผล

3. ผลการประเมินการใช้หลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับนักศึกษาสาขาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ

3.1 จากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาหลังใช้หลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องจาก การจัดทำหลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศครั้งนี้ เป็นหลักสูตรที่มีเป้าหมายเพื่อสร้างสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศซึ่งประกอบด้วย ความรู้ ทักษะ และเจตคติ ซึ่งแสดงให้เห็นจากช่วงแรกการอ้างอิงผลงานที่นำมาใช้จากเดิมที่นำข้อมูลจากแหล่งที่หาง่ายที่สุด โดยไม่สนใจว่าแหล่งที่มาสามารถตรวจสอบได้หรือไม่ (Australian & New Zealand Institute for Information Literacy) แต่หลังจากการเรียนเรื่องการรู้สารสนเทศมีการค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งที่น่าเชื่อถือ การสร้างความรู้ การจัดเก็บและค้นคืนความรู้ การนำเสนอผลงานได้ดีขึ้นตามลำดับ รวมถึง สอดคล้องกับที่ McClelland (1973, อ้างถึงในสุกัญญา รัศมีธรรมโชติ 2549, น. 17-18)ได้กล่าวว่าความรู้ในเรื่องนั้นๆ จะสามารถนำมาประยุกต์หรือนำมาใช้กับพฤติกรรมซึ่งทำให้เกิดความสำเร็จในงาน สอดคล้องกับ ปิยะชัย จันทรวงศ์ไพศาล (2549, น. 15-16) กล่าวว่า

สมรรถนะไม่ว่าในรูปแบบใด สมรรถนะ จะต้องมีลักษณะที่ประกอบด้วย 2 ส่วน ส่วนที่มองชัดที่สุดคือ คือทักษะ (skill) และความรู้ (Knowledge)

3.2 จากผลการศึกษาเจตคติด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของนักศึกษา พบว่า เจตคติด้านเทคโนโลยีสารสนเทศหลังใช้หลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสูงกว่าก่อนใช้ หลักสูตรเสริมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องจากก่อนใช้หลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศนักศึกษายังไม่เข้าถึงความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และยังไม่มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการทางธุรกิจเท่าที่ควร แต่หลังจากการเรียนรู้แล้ว นักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติ ทำให้มีความเข้าใจมากขึ้น จึงทำให้เจตคติด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของนักศึกษาปรับเปลี่ยนในทิศทางที่ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของปิยะชัย จันทรวงศ์ไพศาล (2549) ที่ระบุว่าเจตคติเป็นพฤติกรรมที่ซ่อนเร้น ซึ่งสะท้อนมาจากความรู้และทักษะ

3.3 จากผลการใช้หลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ จากการทดลอง พบว่านักศึกษามีทักษะการรู้สารสนเทศหลังการใช้หลักสูตรเสริมสูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตรเสริมอย่างมีนัยสำคัญค่าสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจากนักศึกษามีการกระตุ้นและไตร่ตรองทางเลือกที่เหมาะสม มีความต่อเนื่องในการกำหนดปัญหา การค้นหา ประเมินสารสนเทศ และการนำเสนออย่างมีจริยธรรมและชอบด้วยกฎหมาย ทั้งในฐานะบุคคลและฐานะกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับMarquardt (2004) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้จากการปฏิบัติเป็นกระบวนการและกลุ่มบุคคลร่วมกันแก้ไขปัญหา ในเวลาเดียวกันยังเป็นการสร้างผู้นำ กลุ่ม และองค์กรให้ประสบความสำเร็จ และสอดคล้องกับ McGill and Beaty (2002) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้จากการปฏิบัติ เป็นกระบวนการเรียนรู้ผ่านกระบวนสะท้อนความคิดอย่างต่อเนื่องจากสมาชิกกลุ่ม การเรียนรู้ด้วยความตั้งใจเพื่อให้งานลุล่วง โดยการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน จากการทำงานบนปัญหาจริงและสะท้อนประสบการณ์ของแต่ละคน เสนอและใช้แนวทางแก้ปัญหาที่ร่วมกันพิจารณา อีกทั้งความรู้ใหม่ที่เกิดจากการกระตุ้นและไตร่ตรองเพื่อประเมินความพึงพอใจในสารสนเทศทีมีอยู่เพียงพอหรือไม่ สอดคล้องกับที่ Revans (as cited in Dunn, 2002, pp. 3) กล่าวว่าความรู้ใหม่นั้นได้มาจากการถามมากกว่าได้มาจากความรู้เดิมที่ได้สั่งสมไว้ซึ่งความรู้เดิมที่ไม่มีใครตอบได้ว่าถูกต้องหรือไม่ การถามยังเป็นการวัดได้ว่าสารสนเทศเหมาะสมและเพียงพอหรือไม่ ดังนั้นการถามจึงเป็นกุญแจสำคัญในการได้ความรู้ใหม่(Dunn, 2002, pp. 3; Pedler, 2008, pp. 10-11) และการที่นักศึกษามีทักษะการนำสารสนเทศที่สืบค้นและสารสนเทศที่มีอยู่เดิมมาสร้างให้เกิดสารสนเทศใหม่ กล่าวได้ว่านักศึกษามีสมรรถนะตามที่ McClelland (1973, อ้างถึงในสุกัญญา รัศมีธรรมโชติ 2549, น. 17-18)กล่าวไว้ว่า สมรรถนะหมายถึง ปัจจัยที่ทำให้บุคคลมีผลงานการทำงานสูงกว่ามาตรฐานหรือดีกว่า ถือว่าเป็นสมรรถนะ ซึ่งตามที่สถาบันด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ Schoonover Associates (อ้างถึงในสุกัญญา รัศมีธรรมโชติ 2549, น. 17-18) กล่าวปรียบเทียบสมรรถนะกับทักษะไว้ว่า การใช้ทักษะสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ให้ต่างจากเดิมถือว่าเป็นสมรรถนะ (สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ, 2549, น. 17-18) และจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เจตคติด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและทักษะการรู้สารสนเทศของนักศึกษาหลังการใช้หลักสูตรเสริมมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตรเสริมซึ่งทั้ง3องค์ประกอบเป็นสมรรถนะ การที่นักศึกษามีสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศหลังการใช้หลักสูตรเสริมสูงกว่าก่อนใช้หลักสูตรเสริม จึงสอดคล้องกับผู้เชี่ยวชาญด้านสมรรถนะกล่าวว่า ความรู้ ทักษะ และเจตคติ สามารถผลักดันให้บุคคลสร้างผลการปฏิบัติงานที่ดี ให้มีประสิทธิภาพ ซึ่ง สมรรถนะสามารถวัดได้กับมาตรฐานที่ยอมรับได้ และสามารถปรับปรุงได้โดยผ่านการฝึกอบรมและพัฒนา (Boyatzis, 1982;

Veridian E-Journal, Slipakorn University
ISSN 1906 - 3431

Griffiths & King, 1986; Hornby & Thomas, 1989; Jackson & Schuler, 2003; Lucia & Lepsinger, 1999; Marrelli, 2005; Parry, 1998; Shermon, 2005; Woodruffe, 1992; Zingheim, Ledford, & Schuster, 1996)

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้นักศึกษานำสารสนเทศไปใช้ในองค์กรหรือหน่วยงานทางธุรกิจ
2. ควรมีการวิจัยโดยนำหลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้กับนักศึกษาสาขาอื่น

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.(2552). *แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารฉบับที่ 2 ของประเทศไทย* (พ.ศ.2552-2556). สืบค้นเมื่อ 23 มกราคม 2554 จากwww.mict.go.th/ewt_news.php?nid=74

_____(2557).*กรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารระยะ พ.ศ. 2554 – 2563 ของประเทศไทย* ict2020 สืบค้นเมื่อ 2สิงหาคม 2558จาก http://www.mict.go.th/assets/portals/1/files/download/บทสรุปผู้บริหารกรอบนโยบาย 20ICT2020.pdf

ปิยะชัย จันทรวงศ์ไพศาล.(2549).*การค้นหาและวิเคราะห์เจาะลึก Competency ภาคปฏิบัติ.*กรุงเทพฯ: เอช อาร์ เซ็นเตอร์.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์.(2540). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์.* (พิมพ์ครั้งที่ 7).กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒประสานมิตร.

ภัทรพล มหาขันธ์. (2554). *“การประเมินหลักสูตรระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ สาขาการศึกษาตลอดชีวิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.”*วารสารวิชาการ Veridian E-Journal ปีที่ 4,ฉบับที่ 2 (กันยายน-ธันวาคม) : 270.

มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต.(2554). *คู่มือนิสิตและหลักสูตรระดับปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก.*กรุงเทพฯ จามจุรีย์โปรดักท์

มาเรียม นิลพันธุ์. (2554). *“การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร.”* วารสารวิชาการ Veridian E-Journal ปีที่ 4, ฉบับที่ 2 (กันยายน-ธันวาคม) : 253.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). *สมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีสากล พ.ศ. 2552 ,* กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ. (2549). *แนวทางการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ด้วย Competency.*พิมพ์ครั้งที่ 3. ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นทร์.

ภาษาต่างประเทศ

Association of College and Research Libraries(ACRL).(2000) . Information Literacy Competency Standards for Higher Education. retrieved Feb 10,2011, from http:// www.ala.org/ala/mgrps/divs/acrl/standards/informationliteracycompetency.cfm#ildef

Australian & New Zealand Institute for Information Literacy (ANZIIL). (2004). retrieved Feb 16,11. from http://www.anziil.org/

Bass, (2015) Graduate Challenged to use Information's Power for Good retrieved *August 2, 2015*fromhttp://www.ischool.berkeley.edu/newsandevents/news/20150518 commencement)

Boyatzis, Richard. (1982). *The Competent Manager: a Model for Effective Performance*., New York: Jonh wiley & sons

Drucker, Peter.(1999). *Management Challenges for the 21st Century* .New York: HarperBusiness. P.97

Dunn, Lee (2002). Learning and Teaching Briefing Papers Series. retrieved Aug 6,15. From http://www.brookes.ac.uk/services/ocsld/resources/briefingpapers/learningtheories.pdf

Griffiths, J.M. and King, D.W. (1986), *New Directions in Library and Information Science Education, Knowledge Industry Publications*, White Plains, NY.

Hornby, Derek; & Thomas, Reymond. (1989) *Toward a Better Standard of Management*. Personal Management . 21(1):52-55

Jackson, S. E., & Schuler, R. S. (2003). *Managing Human Resources Through Strategic Partnerships (8th ed.)*. Cincinnati, OH: South-Western.

Lucia, Anntoinette D.; & Lepsinger Richard (1999). *The Art and Science of Competency Model:* Pinpointing Critical Factors in Organizations. San Francisco: JosseBass Pfeiffer.

Lyman and Varian; How much Infoemation (2003). retrieved Sep 11,11. from http://groups.ischool.berkeley.edu/archive/how-much-info2003/execsum.htm#summary/

Marquardt, Michael J., (2004). *Optimizing the Power of Action Learning Solving Problems and Building Leaders in Real Time*. Pennsylvania, Sound view Executive Book Summaries Published.

Marrelli. Anne F., Tondora Janis., and Hoge Michael A.(2005); *Strategies for Developing Competency Model. Administration and Policy in Mental Health*, Vol. 32, Nos. 5/6, May/July.

McGill, I. & Beaty, L.(2002). *Action Learning: A Guide to Professional, Management& Educational Development*. 2nd ed. London: Kogan Page.

Mokhtar, Intan. ,Foo, Schubert and Majid, Shaheen. (2007) Bridging between Information Literacy and Information Technology in Singapore schools. Education,Knowledge & Economy Vol.1 No.2, June.pp. 185–197

Niedbala, M., & Fogleman, J. (2010). *Taking Library 2.0 to the Next Level: Using a Course Wiki for Teaching Information Literacy to Honors Students*. Journal of Library Administration, 50(7/8), 867-82. doi:

Parry, Scott . (1998). *Just What Is a Competency? (And Why Should You Care?) Training* (Minneapolis, Minn.) v. 35 no. 6 (June 1998) p. 58-60+

Pedler, Mike (2008). *Action Learning for Managers*. Burlington:Gower Publishing Company.

Posner George j. (2004) *Analyzing the Curriculum,* Third Edition ,McGraw-Hill

Pritchard, Peggy.(2010) *The Embedded Science Librarian: Partner in Curriculum Design and Delivery;* Journal of Library Administration, 50:373–396, 2010

Shermon, G. (2005). *Competency Based HRM, New Delhi :* Tata McGraw-Hill.

Woodruffe, C. (1992). *What is meant by competency?.* New York: McGraw-Hill.

Zingheim, Patricia.,Ledford, Gerald., and Schuster, Jay.(1996). *Competencies and Competency Model:* Does one size fit all?; ACA Journal, Spring 1996, Volume 5 No. 1, pages 56-65.